

Daf Hayomi Michnayot

Dans un an, vous aurez terminé l'ensemble des traités de la Michna

משניות מבוארות פסק ה

תהא זו שאני מקריב עולה תחתיה וחברתה תהא שלמים, ואם שלמים היתה זו שמצאתי, תהא אחד ממשנים שלמים ותברתה תהא עולת זבחה, ומביא עוד בהמה לתודה, שמא היתה תודה, ומביא לחם עפה, ואם מצא נקבות בת שתי שנים, מקריבם לעם זבחי שלמים, דאם בת שנתה חשינין

שמא חטאת הוא ואין לו תהנה, ומביא עפה עוד בהמה לתודה ולחם, שמא תודה היתה, ואין חוששים שמא הם אֶשם מגרע, ואן נזיר דלא שכיח. רבי יהודה אומר, אם מצא הראוי לקסוחים קטן זכר בן שנה מקריב פסחים, אם נמצאת קדם לרגל שלשים יום, כיוון שלשים יום קודם הפסח דורשים בהלכות פסח, אדם מפרש את פסחו, ואם יבא בעליו שלם לחם, פי' קדשים אסור למקרב. (ה) בראשונה היו ממשנין את מוצאיה של העולה ושלמים, עד שהוא מביא נסכים ו' עשרותיו סלת

לפר ושני עשרותיו לאיל, ועשרון אחד לכבש, דכל הנידר ונדב מביא עמו נסכים. חזו המוציאין בהמה להיות מניחין אותה את הבהמה, ובורחין להם, כדי שלא יצטרכו להביא הנסכים, התקנו בית דין שיהיו נסכים באין משל צבור, מתיריות הלשכה.

ו) אָמַר רבי שמעון, שבעה דברים התקינו בית דין, והו' שהמציא במשנה שלפניה דבפטר בהמה מקריבין נספיהם משל צבור, אחד מהו ב' נזרי ששלח עולות ממדינת הים (שבזמן הבית לא היו שכיחי נזרים בארץ ישראל) דדרשוין, במקריב (והוא כב יח) איש איש, לרבות שהנזיר יכול להביא קרבן, ושלח עמה משת לקנות

נסכים, קריבין משלו. ואם שלח נסכין פסולין, דעפרים אינן נאמן, ואם לאו שלא שלח, קריבין הנסכים משל צבור. ג) וכן גר שמת והניח זבחים, עולות או שלמים או יש לו נסכים, שהפריש בחייו, קריבין משלו. ואם לאו, קריבין משל צבור, אָבֵל צבואה שמת קריבין נסכים משל יורשיו. ד) ותנאי בית דין הוא על כהן גדול שמת, ולא מנן עדון אחר, שתהא מנחתו מנחת זבחתי, שכהן גדול מביא בכל יום עשרון סלת וג' לוגין שמן, ומקמץ לזבחה מתציתה בפקר ומתציתה בערב, קרבה משל צבור, דכתיב (ויקרא יט טז) "ולא עולם", משל עולם, דהיינו משל צבור. רבי יהודה אומר, בכהן גדול שמת קרבה מנחתו משל יורשיו, תרביט (שם) "והכהן השמיני תחתיו פקדו", פירושו, שמתחין עשר אותה אחר מקביו, ושלמה עשרון שלם היתה קרבה, כשבא משל צבור לרבי שמעון, או משל יורשיו לרבי יהודה, דכהן גדול היה מקריב מתציתה בפקר ומתציתה בערב, רבי שמעון למד מדכתיב (שם) "כלל תקטיר", ורבי חזקיה, ורבי יהודה למד מדכתיב (שם) "מבניו יעשה אתה", ואן חזקיה, אָבֵל השמן לא היה סופל, רק לא הוקצה בערב, ולא הוקצה בלילה והיו הערבים, וכן לטענה לא היה ספל, אלא חצי קמץ לבנה בפקר עם העשורון, ויצהיגו בו הערבים. ומפרש בגמרא, דלרבי שמעון מן התורה קרבה משל צבור, דכתיב "ועל עולם", משל עולם, וקוין שגבית שני שחלפו הכהנים גדולים כל שנה, כמבאר במסכת אמת על ידי זה נדחק קפת ההקדש, חיבו צדיקים להקריב, וכן שראו שמתרשליש בה חזון בית דין להורות כפובת בתורה. ז) על המלה, ועל נמצים, התנו בית דין, שיהיו בהמים נאותים נהגים בהן, במלה, למלח הקרבנות שאוכלין, ובעצים, לבשל הקרבנות בהם. ו) ועל הפרה אדמה, התנו בית דין, שלא יהיו מועלין באפרה, דמן התורה אין מועלין באפרה, וכיון שראו שהיו משתמשין באפרה לתן על המכה, שאפר

י"ד כסלו

והקופין משתמשין בו רק לחגיגה שמתר בשבירת העצם, בין בזה שנומאץ בי"ד, ובין בזה שנומאץ בי"ג, שונה ומטביל, ובגמרא מוקי, כשהיה הנשיא גוסס ביום י"ג ואם ימות וישמא לו כל ישראל, דיון ששניא שמה, שמה הכל געשין קרבניהו ויקרב הפסח

התגינה אפילו דוחה את הטמא, ונאמא שמא יהיו הפסחים מקריבם ואוכלים מעשים, ולא יצטרכו לחגיגה, ומשנין פסוקות לא מהטבילה, ולכן צריך טבילה בקופין, אָבֵל בספין אפא רק חזק ספקא שמא ימות הנשיא ויקריבו שטמא, ומודה רבי להטבילה. חל ארבעה עשר להיות בשבת, שוחט בה מיד, יש אומרים, בספין, ולא חשינין שמא שטאה היא, ונמצא מחלל השבת, אבל במקום מצוה, ויש אומרים, שוחט בקופין, ואף על גב דאין חגיגה באה בשבת, מכל מקום חזקה להטבילה בערב שבת לצורך חגיגת חמשה עשר, ששוחטין ביום טוב, דבשבת אי אפשר להטביל, אָבֵל אם נמצא הספין בהטמאה עשר, שוחט בה מיד שכל העם יודעים שאין מטבילין ביום טוב, אבל הטבילה מערב יום טוב (וי"ט) נמצאת קופין קשורה לספין אפלו בי"ד הוי זו כספין, ודאי טבילותו עם הספין, ורמב"ם פרש, נמצאת ספין שלא ידוע לו אם הוא טהור, קשורה עם ספין שידוע לו שהוא טהור, חזקתה שהיא טהורה, ואם נמצאת עם ספין שטאה, בדיעבד שהיא טמאה, ותרמכ"ט בין שנומאץ ביום טוב בין שנומאץ בשאר הימים. ז) פרט בשני דוש לקדש הקדשים שנומאץ בולד הטמאה שנגעה במשקוין טמאים, שחכמים גזרו על משקים טמאין ששומטאין

לזו, שמן התורה אין אוכליו שמשקוין טמאין שטמאין לים, וזה פיון שניה מסוכר במקצת על הארון הוי כאהל, יש לו תורת כלי, מטבילין אותה אפלו בפנים בענורה, לפי שאין טמאתה מדאוריתא, ומניכסין אותה מיד, אם הטבילות מבחוץ, ואינה צריכה הערב שמש, דטמאתה מדרבנן, מיתר הפרכת שנומאט בא הטמאה, קטן שנגעה בשניין או בנבלה, מטבילין אותה בחוץ לענורה וקדא, דטמאתה מדאוריתא, ואסור להשהותה בפנים, דהמניכסין טמא שרץ במשקוין חוץ, ושוחטין אותה עד הערב, בחיל מקום הנקרא חיל לפנים מלח הבית, מותר, לענורו, דצריך הערב שמש, ואם היתה הפרכת חדשה, ושוחטין אותה על גא האצטבא, פספסילו של אבן שמשכיב לרר הבית, והקפסילים היו מוסככות על גג ששוחה לבקשה, כדי שיראו דעם שעומדין מרחוק את מלאכתה שהיא נאת, דשמיית היו צריכין כל שנה, דכנתן לקמיה, ויתקבדו מעול למקנא על הפרכת (מלאכת שלמה), ומפרש התנא יגיע של פרכת. ח) וכן שמועון בן גמליאל אומר משום רבי שמעון בן הספן, פרכת היתה עניה טסה, ועל שבעים ושלשים ניומן פיו ידיו היתה נאצת, וזהו כל נימא ונימא היו עשרים וארבעה חוטין ו מתכלת, ו מארננן, ו מותולעת שני, ו ממש. ארבה שפרת היתה ארבעית אמה, ותרבה שוריש אמה, כמתת פתח האולם ומשומנים ושתיו רבוא חוטין היתה נעשית, ויש אומרים, שמונים ושתים רבוא דינרי והבו מוציאין על עשייתה, וי"ג רבות, שמונים ושתים גערות בתולות שלא ירא דם נדות, היו אורגין אותה שיהא עשוי בטרה, ושתים פרוכות היו עושין לכל שנה, שהיו ביו קדש לקדשי שתיים פרוכות, אחת לצד פנים ואחת לצד חוץ, דאורייתא ביומא (כ טז) ושלש מאות כהנים מטבילין אותה בשעה שגמרו אותה, דצריך טבילה לקדש, שאף על פי שגמרוה בטרה,

מפרא את המפה, וגזר שיהא מועלין באפרה, והיו מועדין בספק תנאה הלות קטן שנטמא בספק, שלא יבאו ליד ספק מעילה, חזרו לראותיה, שלא יהא בהן מעילה. ז) ועל הקנין הפסולות, או שפרשו הקנין, והחביב בקרבן פיון שנתן מעות הקנין, יסמך שהקריבו אותו, ויאלץ בקדשים לערב, ואלא הוא מקדש פרה, תקנו בית דין שיהיו באות אחרות במקומן משל צבור, מקסיף העלפה, וקונים לזון, ומקנים אותם לבעלים ומקריבין אותן, רבי יוסי אומר, המספק את הקנין סותר שקבל עליו לספק, הוא מספק את הפסולות, ולעיל שחביב לספק אחרים, דנתנן לעיל (פרק ד' משנה ט') שאינו מקבל את מעותיו על שיהא המוכר מצדו, כמו בינו שחמיני, והסולת שהתקנה.

פרק ה

פרק זה מדבר הלכות מקצות שטובות לדורשים ולשורחין.

א) כל הקנין הנמצאים ביוזשלים טהורין, אם נגע בזה אדם, וקונים דרב שמואלם הם, משום דרב שהיו בירושלים טהורין הם, ולא גזרו על ספק רקען בירושלים, חוץ משל שוק העליון שבירושלים, ששם מוכסים נקרים מצאים, שחכמים גזרו עליו שטמא, וכן יש אומרים, לפי ששם לא היה דריסת הרגל מצאיה, ולכן זבים וזבות מותרים מקבין משל שאלי למפא אחרים ונמצאים שם, דברי רבי מאיר. רבי יוסי אומר, בשאר ימות השנה דמיון אגשים בטמאים, אלו שבאמצע הדרך טמאין, ושבעדין טהורין, שאלו שרצו שלא ושמאו הולכו בצדי הדרךים, ומוהירין לכל טמא שאי יגע בהם, ונחביב אדם לטמא שצמא ברגל, אלו שבאמצע הדרך טהורין, ושבעדין טמאים, שומפין שחן מטיטין מסתלקין לצדין, ומוהירם לכל טהור שלא יגע בהן. ב) כל הכלים הנמצאין בירושלים, אם נמצאין דרך ירידה לבית הטבילה, או שחם טמאין שערין לא נטביל, שדי שם שני דרכים לבית הטבילה, אחת ליורדים לטבול, ואחת לעולים כדי שלא יגעו זה בזה, ואם נמצאו דרך עליה מלכת הטבילה, טהורין, משום שלא כדור ירדו היתה עליהן, ורבי' היתה לו רקסא אחת, אלא בירושלים עליהן, שבידדתן טמאין היו, ובעליהן טהור אחר הטבילה, דברי רבי מאיר. רבי יוסי אומר, כלן טהורין, כיון שנמצאו בירדן, וכן שערין, ולא גזרו וטמא על ספק כלים הנמצאים בירושלים, אלא הנמצאין חוץ לירושלים.

חזון מן הסל והמגרפה דורשין במגרפה עצמות קשהו מפורין, וכוונסים אותם בסל, והמריצה שרוצצין בה עצמות המת כדי להעבירן, ומשפירין אותם שיקנסו בעין, וריב"ז מפרש, שרוצצין בה בבית הקברות אבנים, וארץ קשה, הנמצוין לקברות מפני שחן מחדיו לקברות הם בנדאי טמאין. ג) סכין שחשיה, שנמצאת בארבעה עשר ניסין, חלוין שפודאי הטבילה בעלים נאמנול משוחט הפסח, שיהא לו הערב שמש, ולכן שוחט בה מיד, שאם נאָבֵדוּ ממים רבים שמתוך שהעם רב בגלג ליה מוצאין אותה נאמנול, ואם נמצאת בשליש עשר ניסין, שונה ומטביל, המוצאה מטבילה שנית, שמא עדיון או חזקתה בעלים, ואף על פי שאמרו ל' עול, כלים הנמצאים בירושלים חזקתה טהורין, וקדשים חזקתה טמאין, ורמב"ם פרש, שונה לזהו עליה, דשמא נטמאה בזה, והיה ראשונה הוא עליה בשלישי לטהרה, מזה עליה פעם שניה, ומטבילה אחר פי, וקופיין הוא סכין מחד לחתוך בו בשר, ולשבור עצמות, ויכול לשחט בה, אלא דרבן משתמשין בסכין לשחיטה,

משניות מבוארות

צריכין טבילה לקדש, כמבאר בהגיה פ'ק ג' משנה ב', וקמאין בגמרא, דשלש מאות כהנים הוי נאמא, ורמב"ם פפרשו כהן דכל לשון משנה זאת גמא. ו) בשר קדשי קדשים שנטמא, בין שנטמא באב הטמאה, קטן שנגע בשרין, או באדם שנגע בזה, בין שנטמא באב הטמאה, בין שנטמא בפנים בבית המקדש, בין שנטמא בחוץ, שישא אומרים, הכל ישרר בפנים בבית השנין הגדול שבענרה לשם שרפת פסולי קדשי קדשים, שכל שפסולו בקדש שורפין אתו, בקדש באש תשרף, כל שפסולו בקדש באש תשרף, חוץ ששנומאט באב הטמאה בחוץ, פיון ששקאתו חמורין, ונטמא בחוץ, אין להכניסו לענרה לשורפו, ובית הלל אומרים, הכל ישרר בחוץ והוי פנים, פסולי קדשי קדשים ששקאתו חמורין, רבא שראו פסול, רבא שראו פסולי, כטון הלן שעבר זמנו, והיצא, והשוחט חוץ קלמנו את חוץ למקומו (ריב"ז)

היו שנטמא בולד הטמאה בפנים שאין צריך להוציא בחוץ, דטמאתו בפנים ושמאנו קלה, יכול לשורפו בפנים, אָבֵל טמא באב הטמאה אין להשהותו בפנים עד השפחה, אלא יצא יציאו מיד לחוץ ויתשפר. ז) רבי אליעזר אומר, את שנטמא באב הטמאה, בין נטמא בפנים בין בחוץ, ישרר בחוץ, כיון ששקאתו חמורין, ואת שנטמא בולד הטמאה, ששקאתו חמורין, דרבי אליעזר סבירא, ליה דולד הטמאה הוי מדרבנן, בין שנטמא בפנים, בין שנטמא בחוץ, שדי קלמס בו (והוא ג' ט' וי"ט) "בקדש באש תשרף", רבי עקיבא אומר, מקום ששוחט קדש, אינו קדש: שנטמא בולד הטמאה, ולא היו מעלין אותו בפנים אחד למבוח אלא מעלין אותו על המשוח ששרכו ל"ב אמה ורבי ט"ז אמה, ואחר כך מעלין האבנים למבוח. ח) אביר התמיד, של פקר היו נתנין שמוח מחצי כבש ולמטה במנורה, הקשב ורבי' גרים, במערב הכבש, וזולתין לקרות את שמוע בלפת המנורה, ואחר כך חוזרין ומקריבין אותו על גבי המזבח, ושל מוספין אבירי המוספין נתנין מחצי כבש ולמטה במערב (ס"א פמנחה) שלא יתחלפו אבירי התמיד, ושל ראשי קדשים אברים של מסיפר ראש חדש נתנין מנחת כרסב המנחה, והיה חסוב שעליו כהנים עומדים בשעת הקרבנות מלמשה, להודיע שהיום ראש חדש, ויהיה גורס על כרסוב המנבחן מלמלעלה וכלפי המנחה. מלא מפרט התנא מהו נחזו חזירי. ז' השקלים לצורך קרבנות, והמסורים, אין מוהגין בקדש הבית, ומביא ביה א"ל אלקדו", כזמן שיש לבית, רבי בבירין, אבל מעשר דגן במואה וטמא ביה, והמבורות, שנתנין לכהנים, חזונין בין בפני הבית ובין אצל פני הבית, דקדשת הארץ לא בטלה, ובמסכת בכורות אמרין שבטלה מעשר בהמה משום חזקתה, המקדשי שקלים ובכורים, כזמן אמה, הוי זה קדש, בכורים מניחין עד שיקבלו שקלים יגזו. רבי עקיבא אומר, ששוחטין בכורים קדש בזמן הזה אין קדש, ורבי שמאי אומר, אפלו הפרישין בדיעבד לא קדשו באין שם, אָבֵל שקלים קדשו, ותרמומים מפרש, דאירי בזמן הבית, האומר בכורים שיש לו יהא לקדש אותם, לא קדשו, דהם ש כלכנים, ואין אדם מקדיש דבר שאינו שלו, אָבֵל שקלים יכול לקדשין בקדש הבית (וי"ט) והוא רעוא, שנוקב בקרבן לכזן בין הבחירה לקום כל מה שלמדנו במסכת הזאת.

שנטמא באב הטמאה, בין שנטמא בולד הטמאה, בין שנטמא בחוץ, בין שנטמא בפנים

תמיד בבית המטבחים להקברה, ולא היו מעלין אותו בפנים אחד למבוח אלא מעלין אותו על המשוח ששרכו ל"ב אמה ורבי ט"ז אמה, ואחר כך מעלין האבנים למבוח. ח) אביר התמיד, של פקר היו נתנין שמוח מחצי כבש ולמטה במנורה, הקשב ורבי' גרים, במערב הכבש, וזולתין לקרות את שמוע בלפת המנורה, ואחר כך חוזרין ומקריבין אותו על גבי המזבח, ושל מוספין אבירי המוספין נתנין מחצי כבש ולמטה במערב (ס"א פמנחה) שלא יתחלפו אבירי התמיד, ושל ראשי קדשים אברים של מסיפר ראש חדש נתנין מנחת כרסב המנחה, והיה חסוב שעליו כהנים עומדים בשעת הקרבנות מלמשה, להודיע שהיום ראש חדש, ויהיה גורס על כרסוב המנבחן מלמלעלה וכלפי המנחה. מלא מפרט התנא מהו נחזו חזירי. ז' השקלים לצורך קרבנות, והמסורים, אין מוהגין בקדש הבית, ומביא ביה א"ל אלקדו", כזמן שיש לבית, רבי בבירין, אבל מעשר דגן במואה וטמא ביה, והמבורות, שנתנין לכהנים, חזונין בין בפני הבית ובין אצל פני הבית, דקדשת הארץ לא בטלה, ובמסכת בכורות אמרין שבטלה מעשר בהמה משום חזקתה, המקדשי שקלים ובכורים, כזמן אמה, הוי זה קדש, בכורים מניחין עד שיקבלו שקלים יגזו. רבי עקיבא אומר, ששוחטין בכורים קדש בזמן הזה אין קדש, ורבי שמאי אומר, אפלו הפרישין בדיעבד לא קדשו באין שם, אָבֵל שקלים קדשו, ותרמומים מפרש, דאירי בזמן הבית, האומר בכורים שיש לו יהא לקדש אותם, לא קדשו, דהם ש כלכנים, ואין אדם מקדיש דבר שאינו שלו, אָבֵל שקלים יכול לקדשין בקדש הבית (וי"ט) והוא רעוא, שנוקב בקרבן לכזן בין הבחירה לקום כל מה שלמדנו במסכת הזאת.